

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

11 august 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Petru Ursache,

Judecătorii - Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti,

Petru Moraru,

a judecat fără participarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Dilion Dorina în numele inculpatului Luca Veaceslav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 03 februarie 2015, în cauza penală în privința lui

Luca Veaceslav Andrei, născut la 06.07.1983, originar din Kazahstan, regiunea Turgaisk Jaksînski, locuitor al s. Gotești, r-nul Cantemir.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 09.01.2014 - 13.06.2014;
2. instanța de apel: 14.07.2014 - 03.02.2015;
3. instanța de recurs: 19.06.2015 - 11.08.2015.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Cantemir din 13.06.2014, adoptată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Luca V. a fost condamnat:

- în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, la 6 luni închisoare ;

- în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, la 3 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 3 ani.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, inculpatului i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani și 8 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 3 ani.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și inculpatul Vîlcu S., în privința căruia decizia nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, la 17.08.2013, în jurul orei 21⁰⁰, Luca V. aflându-se în s. Gotești, r-nul Cantemir, acționînd cu

intenția să obțină un venit în rezultatul realizării ilegale de substanțe narcotice, contrar prevederilor *Legii nr. 382 - XIV din 06.05.1999 cu privire „la circulația substanțelor narcotice, psihotrope și a precursorilor”*, în complicitate cu Vîlcu S. care a intermediat întâlnirea cu persoana cumpărătoare de cînepă știind cu certitudine despre scopurile infracționale a păstrat, transportat și comercializat la prețul de 500 lei (cu bancnote marcate) persoanei sub acoperire MAI, Manolov C., în cadrul achiziției de control, 5 pachetele din ziar cu masă vegetală uscată și mărunțită, în cantitate totală de 11,55 gr obținută în condiții nestabilite de către organul de urmărire penală, care conform concluziilor *raportului de expertiză nr. 5835 din 21.08.2013*, reprezintă *marihuană*.

Tot el, la 23.08.2013, în jurul orei 14⁰⁰, aflîndu-se în s. Gotești r-nul Cantemir, urmărind același scop ilegal de comercializare a substanțelor narcotice, contra sumei de 2 000 lei (cu bancnote marcate) a vîndut în cadrul achiziției de control persoanei sub acoperire MAI, Manolov C., două pachete cu masă vegetală uscată și mărunțită, în cantitate totală de 82,3 gr obținută în condiții nestabilite de către organul de urmărire penală, care conform concluziilor *raportului de expertiză nr. 5907 din 06.09.2013*, reprezintă *marihuană*.

Tot el, la 03.09.2013, în jurul orei 17⁵⁰, aflîndu-se în s. Gotești r-nul Cantemir și urmărind același scop ilegal de comercializare a substanțelor narcotice contra sumei date ca avans de 4 000 lei (cu bancnote marcate) a vîndut și înstrăinat în cadrul achiziției de control persoanei sub acoperire MAI, Manolov C., douăzeci de pachete din polietilenă transparente cu masă vegetală uscată și mărunțită, în cantitate totală de 640 gr obținută în condiții nestabilite de către organul de urmărire penală, care conform concluziilor *raportului de expertiză nr. 6331 din 17.09.2013*, reprezintă *marihuană* și se referă la substanțele narcotice. Potrivit Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobată prin *HG nr. 79 din 23.01.2006, constituie proporții deosebit de mari, neîntrebuințată în scopuri medicale, care este inclusă în Tabelul nr. 1 a substanțelor narcotice și substanțe psihotrope neutilizate în scopuri medicale, lista nr. 1 aprobată prin HG nr. 1088 din 05.10.2004 și modificările aprobate prin HG nr. 43 din 26.01.2009*, fiind reținut în flagrant de colaboratorii de poliție.

Tot el, la 03.09.2013, între orele 18¹⁵ și 19⁰¹, în urma efectuării percheziției autorizate la domiciliul cet. Luca V. situat în s. Gotești r. Cantemir de către colaboratorii de poliție în scopul descoperirii de substanțe narcotice deținute ilegal, a prelucrat și păstrat la domiciliu cantități mari de rășină de *cannabis*, în scopuri personale de consum, fără scop de înstrăinare și fără a avea autorizația corespunzătoare, unde s-au depistat și ridicat trei fragmente din sticlă de polimer ce conțineau depuneri de substanță de culoare cafenie, care conform concluziilor *raportului de expertiză chimică nr. 6331 din 17.09.2013*, s-a stabilit că reprezintă urme de rășină de *cannabis* în cantitate de 0,08 gr, care fac parte din categoria

substanțelor narcotice, neutilizată în scopuri medicale, care este inclusă în Tabelul nr. 1 a substanțelor narcotice și substanțe psihotrope neutilizate în scopuri medicale, Lista nr. 1 aprobată prin *HG nr. 1088 din 05.10.2004*, care potrivit Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobată în baza *HG nr.79 din 23.01.2006* și modificările aprobate prin *HG nr. 43 din 26.01.2009*, rășina de canabis depistată face parte din categoria substanțelor narcotice și corespunde *cantităților (proporțiilor) mari*.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de procurori, care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Luca V. să fie condamnat în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) și art. 217 alin. (2) Cod penal, la 5 ani și 2 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de circulația substanțelor narcotice și psihotrope pe un termen de 3 ani, din motiv că instanța de fond pronunțând sentința în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a reținut o altă încadrare juridică decât cea constatată în rechizitoriu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 03 februarie 2015, au fost admise apelurile declarate, casată sentința în privința lui Luca V. și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Luca V. a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, la 6 luni închisoare;
- în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, la 5 ani închisoare;

Conform art. 84 alin. (1), (2) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor i-a fost stabilită pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani și 2 luni, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de circulația substanțelor narcotice și psihotrope pe un termen de 3 ani, termenul executării pedepsei lui Luca V. urmînd a fi calculat din momentul reținerii acestuia.

În rest sentința atacată a fost menținută.

4.1. La pronunțarea soluției nominalizate, instanța de apel a ajuns la concluzia că, prima instanță greșit a interpretat normele legislației penale în privința inculpatului Luca V. recalificînd acțiunile acestuia, or inculpatul a recunoscut vinovăția și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală recunoscînd învinuirea adusă în privința sa. Respectiv, în situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, ultima era obligată să verifice îndeplinirea cerințelor dispozițiilor normei vizate și în circumstanțele date nu putea reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decât cea reținută în rechizitoriu.

Astfel, instanța de apel analizând ansamblul de probe și faptul că inculpatul Luca V. în ședința instanței de apel a susținut cererea sa privind examinarea cauzei în procedură simplificată, respectând prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, a stabilit că prin acțiunile sale inculpatul Luca V. a comis infracțiunile prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, cu indicii *păstrarea, prelucrarea, transportarea și înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, săvârșite în proporții deosebit de mari* și art. 217 alin. (2) Cod penal, cu indicii: *prelucrarea, păstrarea substanțelor narcotice, acțiuni săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare*.

5. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul Dilion Dorina în numele inculpatului, care invocând temeiul de drept prevăzut la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În argumentarea recursului recurentul a menționat următoarele:

- instanța de fond corect a ajuns la concluzia excluderii din învinuire, potrivit prevederilor art. 94 Cod de procedură penală, a acțiunilor privind înstrăinarea ilegală a 640 gr de marihuană, ca fiind obținute prin provocare la înstrăinare;

- în cadrul judecării cauzei în instanța de fond s-a constatat cert faptul precum că inculpatul a fost instigat de către colaboratorul de poliție, care activa sub acoperire, la săvârșirea infracțiunilor imputate;

- din conținutul ordonanțelor emise și autorizate de către organul de urmărire penală privind pornirea urmăririi penale precum și dispunerii efectuării acțiunilor de investigație pe marginea bănuielii rezonabile în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217 Cod penal, numele inculpatului Luca V. nu figurează;

- inculpatul Luca V. a contestat încadrarea juridică a faptelor indictate în rechizitoriu, deși a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, deoarece: „În declarațiile sale inculpatul poate și este în drept să nu fie de acord cu încadrarea juridică a faptei (faptelor), așa cum a/au fost reținută/reținute în rechizitoriu, putînd solicita schimbarea încadrării juridice.”

6. Acuzatorul a depus referință asupra recursului declarat, considerînd că urmează a fi respins ca inadmisibil, pe motiv că potrivit prevederilor art. 430 Cod de procedură penală, recurentul este obligat să indice temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauză, care este eroarea de drept comisă de instanță ce duce la casarea hotărârii. Astfel, recurentul solicită reaprecierea probelor, iar un asemenea temei nu se regăsește în prevederile normei sus-menționate.

7. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

Recurentul invocă drept temei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, iar potrivit acestei norme, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara o eroare de drept, comisă de aceasta, atunci cînd faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvîrșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

În scopul aplicării corecte a prevederilor legale enunțate vine practica judiciară stabilită potrivit căreia *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

Reieșind din prevederile legale și practica judiciară constantă, Colegiul penal reține că, pentru verificarea existenței temeiului, prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală instanța de recurs trebuie să țină seama de fapta săvîrșită, așa cum aceasta a fost stabilită de către instanța de apel, dar va supune unui control riguros încadrarea juridică a faptelor stabilite, verificînd dacă acestea au fost încadrate corect potrivit normei penale.

În speța dată, inculpatul Luca V. a fost pus sub învinuire de către organul de urmărire penală în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, cu indicii calificativi - *păstrarea, prelucrarea, transportarea și înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, săvîrșită în proporții deosebit de mari*, și art. 217 alin. (2) Cod penal, cu indicii calificativi - *prelucrarea, păstrarea substanțelor narcotice, acțiuni săvîrșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare.*

Instanța de fond examinînd cauza în procedura simplificată prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală, a recalificat acțiunile inculpatului Luca V. pe capătul de învinuire imputat în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d), în alin. (3) lit. f) art. 217¹ Cod penal, pe motiv că ultimul a fost provocat să săvîrșescă infracțiunea. Or, pe un episod, dînsul, a comis infracțiunea la insistența persoanei sub acoperire.

Ulterior, instanța de apel, judecând apelurile declarate de partea acuzării, respectând prevederile art. 414-418 Cod de procedură penală, a adoptat o nouă hotărâre, prin care inculpatul Luca V. a fost condamnat conform învinuirii înaintate.

Instanța de recurs consideră că instanța de apel corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Luca V. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, motivând că la examinarea cauzei instanța de fond nu a ținut cont de explicațiile Hotărârii Plenului CSJ nr. 13 din 16.12.2013 „*Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești*”.

Colegiul penal remarcă că, potrivit materialelor dosarului s-a stabilit cu certitudine faptul că cauza penală în instanța de fond a fost examinată în procedură specială pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, astfel încât, conform cererii din 25.04.2014 anexată la materialele cauzei inculpatul Luca V. a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată, fapt confirmat și susținut de către acesta și în ședința instanței de apel (f.d. 113, vol. II).

Din cele menționate mai sus, instanța de recurs conchide, că instanța de apel și-a motivat soluția, privind condamnarea inculpatului Luca V. în săvârșirea infracțiunilor imputate, cu respectarea prevederilor legale, argumentare expusă în pct. 4.1. al prezentei decizii, pe care Colegiul penal o acceptă ca fiind una corespunzătoare probelor dosarului.

Totodată, Colegiul penal relevă că instanța de apel examinând cauza și ținând cont de explicațiile pct. 30 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 13 din 16.12.2013 „*Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești*”, precum și de faptul că Luca V. în cadrul ședinței instanței de apel a susținut cererea privind examinarea cauzei în procedură simplificată, corect a casat sentința primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a constatat situația de fapt și a încadrat fapta inculpatului așa cum a fost formulată în rechizitoriu, stabilindu-i pedeapsă în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Referitor la argumentele apărării, precum că Luca V. a fost provocat de către investigatorul sub acoperire la săvârșirea acțiunilor ilicite, s-a lăsat cuprins de ideea asupra unui profit nejustificat, ușor, instanța de recurs îl respinge, pe motiv că acesta contravine materialelor cauzei. Or, inculpatul prin cererea din 25.04.2014 a recunoscut fapta incriminată prin rechizitoriu și a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată, fapt confirmat și susținut de către Luca V. în ședința instanței de apel (f.d. 113, vol. II).

Prin urmare, reieșind din faptul că prin rechizitoriu lui Luca V. i-a fost incriminată comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) și art. 217 alin. (2) Cod penal, fapte recunoscute în totalitate de inculpat atât în instanța de fond cât și în cea de apel, Colegiul penal conchide că instanța de apel corect a casat sentința și a pronunțat o nouă hotărâre prin care l-a condamnat pe Luca V. conform învinuirii înaintate.

Cu referire la argumentul că, din conținutul ordonanțelor emise de organul de urmărire penală *privind pornirea urmăririi penale precum și dispunerii efectuării acțiunilor operativ-investigative pe marginea bănuielii rezonabile în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217 Cod penal*, numele inculpatului Luca V. nu figurează (f.d. 1, vol. I), Colegiul penal menționează, că ilegalitatea acțiunilor organelor de urmărire penală în conformitate cu prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată - când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

În atare circumstanțe, se evidențiază că, la 24.12.2013, inculpatului Luca V. în prezența apărătorului, i-a fost adus la cunoștință *procesul-verbal despre informare cu privire la terminarea urmăririi penale și prezentarea materialelor de urmărire penală*, la acel moment, careva obiecții ori cereri, ultimii nu au avut (f.d. 55 vol. II).

Potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Totodată, nu schimbă situația nici faptul că în ordonanța nominalizată nu este indicat numele inculpatului. Or, potrivit art. 255 alin. (3) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală dispune efectuarea acțiunilor procesuale prin ordonanță motivată. Faptul că în ordonanța nominalizată nu a fost indicat numele inculpatului, dar a fost menționată o persoană necunoscută nu constituie temei ca ulterior, după stabilirea identității persoanelor bănuite că au comis fapta prejudiciabilă pentru care a fost pornită urmărirea penală să fie recunoscute în calitate de bănuți sau învinuiți.

Or, după începerea urmăririi penale și pînă la identificarea făptuitorului organul de urmărire penală a întreprins un șir de acțiuni de investigație, care nu pot fi efectuate fără a fi legal pornită urmărirea penală.

Reieșind din cele expuse supra, instanța de recurs conchide că concluzia instanței de apel privind condamnarea inculpatului Luca V. în săvârșirea infracțiunilor imputate este întemeiată și corectă.

Colegiul penal reține că, temeiul invocat de recurent prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului.

Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărîrea atacată este legală și întemeiată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale, prescrise la art. 414-418 Cod de procedură penală, ținînd cont totodată și de explicațiile Plenului Curții Supreme de Justiție prescrise în Hotărîrea nr. 13 din 16.12.2013 „*Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești*”, de aceea recursul ordinar declarat urmează a fi respins ca inadmisibil.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Dilion Dorina în numele inculpatului Luca Veaceslav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 03 februarie 2015, în cauza penală în privința lui *Luca Veaceslav Andrei*, cu menținerea hotărîrii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 august 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru